

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СЦИНТИЛЯЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Наказ в.о. директора
ІСМА НАН України

22.06.20 № 22

**Інструкція № 3-ПБ
щодо заходів пожежної безпеки під час проведення
вогневих робіт в підрозділах
ІСМА НАН України**

Інструкцію розроблено відповідно до Правил пожежної безпеки для установ НАНУ (наказ МОН № 974 від 15.08.2016 року)

I. ГАЛУЗЬ ЗАСТОСУВАННЯ

Ця інструкція поширюється на всі види тимчасових вогневих робіт на території структурних підрозділів ІСМА НАН України та визначає вимоги щодо забезпечення пожежної безпеки під час їх проведення, порядок дій у разі виникнення пожежі та є обов'язковою для вивчення і виконання всіма посадовими особами та працівниками, залученими до цих робіт.

До вогневих робіт відносяться виробничі операції, пов'язані з нагрівом предметів до температур, що можуть викликати спалахування матеріалів і конструкцій, із застосуванням відкритого вогню або іскроутворення.

II. ВИМОГИ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ

Під час організації роботи щодо проведення вогневих робіт необхідно дотримуватись вимог пожежної безпеки відповідно до розділу VII Правил пожежної безпеки (наказ МВС України від 30.12.2014р. № 1417).

1. Зварювальні та інші вогневі роботи.

- Керівник структурного підрозділу, на чий території проводяться вогневі роботи, зобов'язаний організувати оформлення наряду-допуску на проведення цих робіт, узгодити його з особою, відповідальною за пожежну безпеку інституту, а у випадку його відсутності - зі службою охорони праці.

- До проведення вогневих робіт допускаються особи, які мають кваліфікаційне посвідчення на виконання цих робіт, пройшли цільовий протипожежний інструктаж, пройшли у встановленому порядку навчання за програмою пожежно-технічного мінімуму та щорічну перевірку знань.

- Проведення газозварювальних та інших вогневих робіт на тимчасових місцях дозволяється лише після вжиття заходів, які унеможливають пожежу: очищення робочого місця від горючих матеріалів, захисту горючих конструкцій, забезпечення первинними засобами пожежогасіння (вогнегасниками, ящиком із піском та лопатою, відром із водою), які вказуються в наряді-допуску. Перед зварюванням у приміщеннях з дерев'яною підлогою чи на настилах риштувань і підмостків попередньо закрити підлогу чи настил листами заліза чи іншими вогнетривкими матеріалами і встановити посудини з водою.

- За наявності в безпосередній близькості від місця проведення зварювальних та інших вогневих робіт кранів внутрішнього протипожежного водопроводу до цих кранів повинні приєднуватись напірні рукави зі стовбурами.

- Технологічне устаткування, на якому передбачається проведення газозварювальних та інших вогневих робіт, слід привести до пожежобезпечного стану до початку цих робіт (видалити пожежо-вибухонебезпечні речовини та відкладення, відключити діючі комунікації, виконати безпечними методами очищення, прошпарення й промивання, забезпечити вентиляцію та контроль за повітряним середовищем тощо).

- Під час проведення вогневих робіт у вибухопожежо небезпечних місцях установлюється суворий контроль за станом повітряного середовища шляхом проведення експрес-аналізів із використанням газоаналізаторів.

Місце проведення газозварювальних робіт необхідно очистити від горючих речовин.

Щоб унеможливити потрапляння розпечених частинок металу в суміжні приміщення, на сусідні поверхи та розташоване поряд устаткування, всі оглядові, технологічні й вентиляційні люки, монтажні та інші отвори в перекриттях, стінах і перегородках приміщень, де проводиться вогневі роботи, закривають негорючими матеріалами.

- Приміщення, в яких ймовірно скупчення парів легкозаймистих (ЛЗР) і горючих рідин(ГР) та горючих газів, перед проведенням вогневих робіт мають бути ретельно провентильовані.

Двері, що з'єднують приміщення, де проводяться газозварювальні та інші вогневі роботи, з суміжними приміщеннями, мають бути зачинені.

- У разі проведення електрозварювальних робіт, пов'язаних з частими переміщеннями зварювальних установок, мають застосовуватися міцні кабелі.

- Електроди, застосовані під час зварювання, повинні бути заводського виготовлення і відповідати номінальній величині зварювального струму.

У разі заміни електродів, їх залишки (недогарок) слід класти у спеціальний металевий ящик, встановлений біля місця зварювальних робіт.

- Електрозварювальна установка на увесь час роботи повинна бути заземлена.

Опір ізоляції струмопровідних частин зварювального кола повинен бути не нижче 0,5 Ом.

Ізоляцію треба перевіряти не рідше одного разу на три місяці, і вона повинна витримувати напругу 2кВт протягом 0,12 год.

- Під час перерв у роботі, а також наприкінці робочої зміни газозварювальна апаратура має відключатися, а шланги – від'єднуватися й звільнятися від горючих газів.

- Після закінчення робіт усю апаратуру й устаткування прибирають у спеціально відведені для цього приміщення (місця).

Усі працівники (виконавці робіт) зобов'язані вміти користуватися вогнегасниками та іншими наявними первинними засобами пожежогасіння.

Під час проведення зварювальних та інших вогневих робіт забороняється:

- розпочинати роботи за несправної апаратури;

- допускати до вогневих робіт осіб, які не мають кваліфікованих посвідчень і не пройшли в установленому порядку спеціального навчання за програмою пожежно-технічного мінімуму та щорічної перевірки знань із одержанням спеціального посвідчення;

- проводити зварювання, різання або паяння свіжопофарбованих конструкцій та виробів до остаточного висихання фарби;

- проводити зварювання в приміщенні під час проведення фарбувальних робіт;

- виконувати вогневі роботи, користуватися одягом і рукавицями зі слідами масел (мастила), жирів, бензину, гасу та інших легкозаймистих і горючих рідин;

- зберігати в одному приміщенні кисневі балони та балони із горючими газами, карбід кальцію, фарби, мастила та жири;

- виконувати вогневі роботи на апаратах і комунікаціях, заповнених горючими й токсичними матеріалами, а також на тих, що перебувають під тиском негорючих рідин, газів, парів та повітря або під електричною напругою;

- проводити вогневі роботи на елементах будівель, виготовлених із легких металевих конструкцій з горючими та важко горючими утеплювачами;

- відігрівати замерзлі ацетиленові генератори, трубопроводи, вентилі, редуктори та інші деталі газозварювальних установок відкритим вогнем або розпеченими предметами;

- допускати стикання кисневих балонів, редукторів та іншого зварювального обладнання з маслами (мастилами), промасленим одягом і ганчір'ям;

- переносити балони на плечах та в руках;

- зберігати й транспортувати балони з газами без нагвинчених на їхні горловини запобіжних ковпаків;

- працювати від одного водяного затвору двом та більше зварювальникам;

- завантажувати карбід кальцію завищеної грануляції, заштовхувати його в лійку апарата за допомогою залізних палиць і дроту, а також працювати на карбідному пилові;

- завантажувати карбід кальцію в мокрі завантажувальні кошики карбідом більш як на половину їхнього об'єму під час роботи генераторів "вода на карбід";
- продувати шланги для горючих газів киснем (кисневі шланги –горючими газами) та робити взаємну заміну шлангів під час роботи;
- користуватися шлангами, довжина яких перевищує 30 м, а під час виконання монтажних робіт –40м (використання шлангів завдовжки понад 40 м дозволяється у виняткових випадках, з письмового дозволу посадової особи, яка видала наряд-допуск на виконання робіт);
- перекручувати, заломлювати чи затискати газопідвідні шланги;
- переносити генератор, за наявності, в газозбірнику ацетилену;
- форсувати роботу ацетиленових генераторів шляхом навмисного підвищення тиску газу в них або одноразового збільшення завантаження карбїду кальцію;
- використовувати мідний інструмент для розкриття барабанів із карбідом кальцію, а мідь - як припій для паяння ацетиленової апаратури та в тих місцях, де ймовірно стикання її з цетиленом;
- залишати котли без нагляду в процесі розігрівання (варіння) бітумів та смол;
- продовжувати топлення котлів з бітумами (смолами) у разі появи їх витікання.

Посадова особа, відповідальна за пожежну безпеку приміщення (ділянки, установки, території тощо), де проводились газозварювальні роботи, зобов'язана забезпечити перевірку місця їх проведення впродовж двох годин після завершення робіт. Про приведення місця газозварювальних робіт до пожежобезпечного стану виконавець і відповідальна за пожежну безпеку посадова особа роблять у наряді-допуску відповідні позначки.

Особи, відповідальні за пожежну безпеку на об'єкті, повинні:

- організувати вивчення та забезпечити контроль за виконанням на об'єктах правил пожежної безпеки, інструктажів та перевірку знань з питань пожежної безпеки працівниками;
- встановити на об'єктах режим куріння, проведення вогневих та інших пожежонебезпечних робіт, порядок прибирання, вивезення, утилізації горючих будівельних відходів;
- здійснювати заходи щодо забезпечення об'єктів первинними засобами пожежогасіння, знаками пожежної безпеки.

Особи, відповідальні за пожежну безпеку на ділянці, зобов'язані:

- забезпечити дотримання на ділянцях встановленого протипожежного режиму всіма працівниками;
- знати пожежну небезпеку ділянки, своєчасно та якісно виконувати протипожежні заходи, передбачені проектною документацією;
- забезпечити пожежобезпечну експлуатацію приладів опалення та установок, електромереж, вживати заходів щодо усунення виявлених недоліків та несправностей, що можуть призвести до виникнення пожежі;
- не допускати перебування працівників та інших осіб, які закінчили роботу, на ділянці.

У разі реконструкції чи капітального ремонту об'єкта без зупинення робочого процесу, а також у разі почергового введення в експлуатацію приміщень, відповідальним за забезпечення заходів пожежної безпеки є керівник, на території або у приміщеннях якого здійснюються зазначені роботи.

Горючі будівельні відходи необхідно щодня прибирати з місць виконання робіт та з території будівництва у спеціально відведені місця.

Усі роботи із застосуванням відкритого вогню мають проводитися до початку використання горючих матеріалів.

Заправляти паливом агрегати на покрівлі слід у спеціальному місці, забезпеченому вогнегасниками та ящиком з піском.

Освітлювальні прожектори на території будівельного майданчика потрібно встановлювати на окремих опорах.

III. ОBOB'ЯЗКИ ТА ДІЇ ПРАЦІВНИКІВ У РАЗІ ВИНИКНЕННЯ ПОЖЕЖІ.

У разі виявлення пожежі або її ознак (задимлення, запах горіння або тління різних матеріалів тощо), кожен працівник зобов'язаний:

- оцінити обстановку і негайно повідомити про це найближчий пожежно-рятувальний підрозділ за тел. 101(112). При цьому необхідно назвати: адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;
- вимкнути з мережі прилади електропостачання та систему вентиляції;
- оповістити працівників про пожежу;
- повідомити про виникнення пожежі керівника структурного підрозділу або особу, що його заміщує, вжити (по можливості) заходів до евакуації людей та збереження матеріальних цінностей, розпочати гасіння пожежі наявними первинними засобами пожежогасіння;
- організувати зустріч пожежно-рятувальних підрозділів.

Посадова особа, що прибула на місце пожежі, зобов'язана:

- перевірити, чи повідомлено пожежно-рятувальний підрозділ про виникнення пожежі (продублювати повідомлення);
- здійснювати керівництво гасінням пожежі до прибуття пожежно-рятувальних підрозділів
- у разі загрози життю людей, негайно організувати їх рятування (евакуацію), вивести за межі небезпечної зони всіх осіб, не пов'язаних з ліквідацією пожежі;
- відключити мережі електро-і газопостачання (за винятком системи протипожежного захисту), системи вентиляції та кондиціонування повітря (за винятком пристроїв проти димного захисту) і здійснити інші заходи, що сприяють запобіганню поширення пожежі і збереженню матеріальних цінностей
- у разі потреби, викликати до місця пожежі медичну та інші служби;
- організувати зустріч пожежно-рятувальних підрозділів і забезпечити безперешкодний їх доступ до місця виникнення пожежі;
- доповісти керівнику установи про вжиті заходи щодо ліквідації пожежі, евакуації людей та збереження матеріальних цінностей.

Розробив дійсну інструкцію

Відповідальний за пожежну безпеку

М.М. Дніпров

Узгоджено:

Завідувач ВОПЕ

Т.П. Петрова

Головний інженер

І.А. Бреславський